
Forældreindflydelse ift. børn med psykiatriske vanskeligheder

Holmstrupgård

30. april 2014

Barnet og dets forældre

- Barnet er underlagt forældremyndighed, men har en vis grundlæggende selvbestemmelse og en del rettigheder tillagt ved forskellige konventioner og love
- Forældremyndigheden træffer afgørelse over barnet til det er 18 år – med de begrænsninger, der fremgår af diverse love
- Er der fælles forældremyndighed skal forældrene være enige (evt. samtykke) om de væsentligste beslutninger – fx *behandling*, skolevalg og støtte efter serviceloven

Sundhedsloven

- Al undersøgelse, diagnosticering og behandling kræver *informeret* samtykke
- Er barnet under 15 år, samtykker forældrene
 - Uden samtykke kan barnet kun behandles, hvis det er "livstruende"/psykiatrisk – eller efter afgørelse i b og u-udvalget, hvis der er risiko for *betydelig og varig funktionsnedsættelse*
 - **OBS!** Der ligger ikke heri tilladelse til magtanvendelse over for barnet
 - **OBS!** Dette gælder *også under barnets anbringelse*

Den 15-årige samtykker selv

- Ellers kan ikke behandles (dog livstruende og tvang i psykiatrien)

Serviceovens § 50

- Kommunen skal undersøge barnets forhold, hvis ”det antages, at barnet har behov for den støtte”, der findes i kap. 11
 - Forældrene kan ikke modsætte sig undersøgelsen, men kan lade være med at deltage – kommunen skal forsøge at få et samarbejde
 - Undersøgelsen skal munde ud i en stillingtagen til, om barnet har behov for foranstaltninger
 - Kommunen kan indhente ALLE relevante oplysninger med samtykke (skal forsøges) eller uden samtykke

Serviceovens § 52 (§ 58)

- Hvis undersøgelsen viser, at det er af væsentlig betydning af hensyn til barnets behov, at det får støtte fra kommunen, **SKAL** kommunen iværksætte den *relevante* støtte **OG** hvis problemerne ikke kan løses i hjemmet, skal barnet anbringes uden for hjemmet, **MEN**
 - Hvis forældrene ikke ønsker hjælp = ikke samtykker, kan der ikke ske anbringelse efter denne bestemmelse (§ 52)
 - (Kun) hvis der er "åbenbar risiko for, at barnets udvikling vil lide alvorlig skade" i hjemmet, **SKAL** kommunen indstille til børn og unge-udvalget, der kan bestemme, at barnet skal anbringes uden samtykke (§ 58)

Anbringelse

- Under anbringelsen beholder forældrene forældremyndigheden (og altså en vis "bestemmelsesret")
 - Kommunen kan træffe afgørelse om social behandling, institution/skole, samvær m.v.
 - Sundheds- og medicinsk behandling, som forældrene **ikke** samtykker i, forudsætter afgørelse i børn og unge-udvalget (= at barnet anbringes med henblik på behandling med en klar plan for behandlingen)
- HUSK!** – 15-årige bestemmer selv sundhedsbehandling

Rettigheder

- Rettigheder – herunder grundrettigheder – er ”ydelse”, barnet og forældrene har ”ret” til
- Barnet:
 - fx ret til at blive beskyttet mod skadelige opvækstvilkår, ret til at blive behandlet med respekt, ret til familieliv, ikke blive forskelsbehandlet pga. handicap osv.
- Forældrene:
 - fx ret til at blive behandlet med respekt, ret til familieliv, ikke blive forskelsbehandlet pga. handicap osv.

Retssikkerhed

- Retssikkerhed er regler og principper, der har til formål at sikre en korrekt afgørelse og sagsbehandling - med øgede retsgarantier ved særligt indgribende regler
 - Krav om hjemmel (– klarere og tydeligere regel jo større indgrebet er)
 - Pligt til at oplyse sagen tilstrækkeligt
 - Forbud mod vilkårlig sagsbehandling
 - Proportionalitet i sagsskridt og foranstaltninger (indgreb)

Retssikkerhed

- **Både forældre og børn har behov for retssikkerhed!**
- Materielle regler skal sikre ” den rigtige afgørelse”
- Processuelle regler skal understøtte den ”rigtige afgørelse” OG sikre ”retfærdighed” og ”rettigheder”

Retssikkerhed

- Nogle regler giver retssikkerhed for hele familien og er velegnede der, hvor forældre og børn har sammenfaldende interesser
 - fx regler om saglighed, partshøring og anke = hele familien har behov for, at der træffes den "rigtige" afgørelse (at der ikke sker magtfordrejning)
- Andre regler skal særligt sikre retssikkerheden, når der gribes ind i selvbestemmelsen og i grundrettigheder
 - fx regler om "udvidede" partsrettigheder og advokat

Udveksling af oplysninger

- Fortrolige og private oplysninger er særligt beskyttet inden for det offentlige gennem tavshedspligt – af hensyn til tillidsforholdet til borgeren, men der er også andre hensyn.
- Til borgeren selv:
 - så de samme oplysninger ikke hele tiden skal gives = her kan samtykke være velegnet
- Til det offentlige:
 - så (pligt)opgaver kan løses = fx ret og pligt til videregivelse, hvis det er **nødvendigt** aht opgaven